

Miliardy dolarów na Abramsy i Apache

KURIOZALNE ZAKUPY BŁASZCZAKA

PATRONAT HONOROWY

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Marcin Kuchciński

Patronat Honorowy
Michał Miśtan
Prezydent Elbląga

CENTRUM SPOTKAŃ
EUROPEJSKICH
ŚWIATOWID W ELBLĄGU

Instytucja
Samorządu Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

XXVIII OGÓLNOPOLSKI FESTIWAL Sztuki Słowa

...czy to jest kochanie?

19.03.2026
godz. 19:00

Duża Sala Kina Światowid
cena biletu: 150zł

**SPEKTAKL
TEATRU CAPITOL
„RAZEM CZY OSOBNO”**

20.03.2026
godz. 19:00

Galeria NOBILIS
cena biletu: 30zł

**KONCERT ZESPOŁU
ŚWIATŁO ŚWIEC**
„Osiecka i Grechuta w świetle świec”

21.03.2026
godz. 10:00

Scena na piętrze
wstęp wolny

**Prezentacje konkursowe
w kategorii recytacja**

godz. 17:00
Galeria NOBILIS
wstęp wolny

**Prezentacje konkursowe
w kategorii piosenka poetycka**

22.03.2026
godz. 17:00

Duża Sala Kina Światowid
cena biletu: 150 zł

**Koncert Galowy
Koncert Laureatów
XXVIII edycji OFSS**
„...czy to jest kochanie?”
oraz

Koncert „Nie dokazuj”
w wykonaniu Katarzyny Pakosińskiej,
Staszka Karpiela-Bulecki
oraz Macieja Miecznikowskiego

Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu, Plac K. Jagiellończyka 1, 82-300 Elbląg
tel. 55 611 20 50, fax 55 611 20 60 email: info@swiatowid.elblag.pl www.swiatowid.elblag.pl

Sponsorzy:

Patronat medialny:

Zastrzegamy sobie możliwość zmian w programie. Aktualne informacje na stronie www.swiatowid.elblag.pl lub pod numerem telefonu 55 611 20 59

Jerzy Domański MÓJ PRZEGLĄD

Żałosny zwierzchnik

Stało się tak, jak chciał Kaczyński. Gdy prezes PiS wezwał do zawetowania SAFE, było oczywiste, że Nawrocki to zrobi. I że ekipa prezydenta będzie rozpaczliwie szukała czegoś, co mogłoby weto jakoś usprawiedliwić. A że pod ręką był polityk od dziesięcioleci związany z prezesem i z PiS, to użyto Glapińskiego. Ośmieszając przy okazji Narodowy Bank Polski. To, co plótł Piekarski na mękach, jest niczym w porównaniu z wystąpieniami prezesa banku. Glapiński, wiedząc, że tańczy na linie i każdy błąd prowadzi go wprost do Trybunału Stanu, kluczył i kłamał. Ze 100 mld strat zrobił równie wielkie, choć tylko potencjalne zyski. W odwracaniu kota ogonem ściga Kaczyńskiego i jego „nikt nam nie wmówi, że białe jest białe, a czarne czarne”.

Piszę o Kaczyńskim, bo to on jest pierwszy na liście ojców weta, które ogłosił Nawrocki. Prezydent w tej sprawie odegrał wyłącznie rolę megafonu. Pan prezes ogłosił swoją decyzję, więc Nawrocki mógł jedynie podać ją do wiadomości publicznej.

Jeśli najwyższy zwierzchnik Sił Zbrojnych RP podpisał tak haniebną i kompromitującą go przed wojskiem decyzję, to znaczy, że prezes PiS, stawiając na niego, dobrze się zabezpieczył. Do bajek trzeba zaliczyć opowieści, jak to w osobie Nawrockiego wyrósł nowy lider obozu prawicy. Skończyło się paromiesięczne puzenie i nadymanie. Nie po to Bogucki, szef Kancelarii

Prezydenta, co tydzień – jak sam mówi – spotyka się z Kaczyńskim, by coś wymknęło się im spod kontroli. Na tym tle żałośnie brzmią dywagacje prezydenta na temat utraty przez Polskę, po podpisaniu SAFE, suwerenności. Suwerenność Nawrockiego, którą ostatnio oglądaliśmy, jest jakąś nową, bledziutką odmianą tego słowa.

Za wetem stoi także wielki cień Trumpa. Polakom trudno uwierzyć, że tytułarna głowa państwa i największa partia opozycyjna mogą tak bezwstydnie lobbować na rzecz zakupów w USA. Najbardziej martwili się nie o rozpaczliwy stan polskiej zbrojeniówki, ale o to, czy Amerykanie będą ciągle dostawali, co tylko zechcą. Nie będą. Bo i nie powinni. Znakomity ekspert i analityk Wojciech Łuczak pokazuje, jak bezsensowne były zakupy Abramsów i Apache'ów. Błaszczak i związańcy z nim generałowie, często z zaciągu Macierewicza, myślą w kategoriach minionych wojen. Nie wyciągnęli wniosków z tego, co się dzieje w Ukrainie.

Z taką ekipą trudno się czuć bezpiecznym. Dziś wszyscy mówią: drony, drony, a przecież za kilka lat będzie w militariach kolejna rewolucja. Co na to zwierzchnik Sił Zbrojnych? Nie ta głowa. I nie ten charakter. Pokazał, że tyle ma wspólnego z wojskiem, że wsadził wszystkich żołnierzy na minę. Świat jeszcze takiego numeru nie oglądał.

BAKOWSKI

W NUMERZE

ZAGRANICA

- 8 **Mamy akt brutalizacji, prymitywnej i barbarzyńskiej**
– rozmowa z prof. Romanem Kuźniarem
- 48 **Cypr nie chce być trampoliną do wojny**
Za blisko strefy konfliktów
- 50 **Amerykański atak na szkołę dla dziewcząt w Iranie**
- 52 **Wstyd musi zmienić obóz**
Korespondencja z Francji

KRAJ

- 11 **Apel „Przeglądu”**
- 12 **Upadek Śląskiego Księcia**
Kim był prokurator Jerzy Hop
- 20 **Wojny zupełnie innego świata**
– rozmowa z Wojciechem Łuczakiem
- 25 **SAFE 0% – na to liczą Amerykanie**
Wiedzą, że nie umiemy kupować
- 32 **NBP – prywatny folwark Glapińskiego**
Nadmiar niezależności banku centralnego
- 36 **Sprovokowane zęby Jana Rulewskiego**
Wielki sukces propagandy Solidarności
- 44 **Ciekawy przypadek Grudziądza**
Dlaczego ubywa mieszkańców
- 46 **Adwokat od „trumien na kółkach” trafi do więzienia?**
Zapadł prawomocny wyrok

ZDROWIE

- 15 **Robimy to, co najważniejsze dla pacjentów**
– rozmowa z Jolantą Sobierańską-Grendą
- 28 **Czas Henryka Skarżyńskiego**
Jak powstało centrum w Kajetanach

OPINIE

- 38 **Stanisław Kwiatkowski**
O spóźnionych antykomunistach

HISTORIA

- 40 **Łzy pradziadka**
Pamiętnik czasu rabacji galicyjskiej

KULTURA

- 56 **Ząbkowska. Najważniejsza ulica świata**
– rozmowa z Wiesławem Ochmanem
- 59 **Culturalia**
- 66 **Małgorzata Sęk. Utkane z emocji**

SPORT

- 60 **Brasiliana w Poznaniu**
Nasze pucharowe ambicje poskromione

FELIETONY I KOMENTARZE

- 3 **Jerzy Domański**
Złośny zwierzchnik
- 7 **Jerzy Bralczyk**
Weto i azyl
- 19 **Andrzej Romanowski**
Dwie Polski
- 27 **Jan Widacki**
Konfederat Leszek Miller
- 35 **Andrzej Szahaj**
Demokracja jako aberracja?
- 39 **Roman Kurkiewicz**
OZE-sroze, Czarnek-Srarnek
- 47 **Tomasz Jastrun**
Ciemniak
- 55 **Wojciech Kuczok**
Trzy Konfy w łódce (nie licząc Psa)

25
KRAJ

SAFE 0% – NA TO LICZĄ AMERYKANIE

Wiedzą, że nie umiemy kupować

50
ZAGRANICA

AMERYKAŃSKI ATAK NA SZKOŁĘ DLA DZIEWCZĄT W IRANIE

66

KULTURA

UTKANE
Z EMOCJI

Obrazy
Małgorzaty Sęk

Projekt okładki: Iza Mierzejewska

Od zera do zera

Wiele mówiąca okładka, pokazująca fragment walki. Kiedy zamknę oczy, widzę naprzeciw tych pokazanych podobnych im „mężów stanu”, ale z innej piaskownicy! Ścierają się żołnierze dwóch mafii w imię własnych ciemnych interesów. Co ma z tego Polska, co ma z tego naród, który przez 45 lat będzie mieć sznur dłużny na szyi? Nie popieram ani jednych, ani drugich żołnierzyków. Chciałbym zrozumieć sens tego zadłużenia. Rząd zaciągnie „w imieniu Narodu” kredyt. Część z tych pieniędzy pójdzie do fabryk zbrojeniowych na terenie Polski.

Te fabryki zaczną produkować więcej sprzętu do zabijania, zaczną zarabiać. Gdzie pójdzie zysk: na spłatę zadłużenia, do budżetu czy na prywatne konta zarządu i akcjonariuszy? Ta gorączka wojenna zwana SAFE to trzeci strumień pieniędzy, który w amoku wojennym przeznaczamy na obronność, a dodatkowo łaskawi senatorzy w poprawkach zagwarantowali spłatę pożyczki spoza budżetu MON. Polska, Francja i Niemcy. Polska zaciąga kredyt na prawie 44 mld euro, Francja na 12 mld euro, Niemcy – zero. Wydatki na obronność, dane za 2025 r.: Polska – 4,48% PKB, Francja – 2,05%, Niemcy – 2%; Stany Zjednoczone, które próbują wymuszać na innych 5% PKB, aby te pieniądze wydawać na amerykański sprzęt – na wojsko przekazują 3,22% PKB! Lobbyści ze zbrojeniówki nieźle namieszali ludziom w głowach.

Józef Brzozowski

Prawda ich dogoni

Jedyny tygodnik, który widzi bezsens tej wojny. I pisze, co innym mediom, także politykom (wszystkich opcji) nie przejdzie przez gardło.

Józef Nowak

Ołowiana prawda

Serial wpisuje się w standardową propagandę pogardy dla klasy robotniczej. Oczywiście klasa robotnicza musiała zostać przedstawiona jako motłoch nieuznający nauki i medycyny, rzucający kamieniami w learkę i przeklinający, a nie jako emancypacja społeczna. I tak już od lat 80. „inteligencja” obrzydza klasę robotniczą jako „roboty”, którzy nie dążyli do nowoczesności i hamowali rozwój w ostatniej dekadzie PRL. O latach 90. i późniejszych lepiej nie wspominać. I tak do dzisiaj. Poza tym same schematy i kalki. Musiał być np. Urząd Bezpieczeństwa, który prześladował i porwał learkę. Musiał być cyniczny i tępy działacz partyjny itd.

Artur Kozłowski

ZDJĘCIE TYGODNIA

„Idźcie do diabła!”.
Wiec poparcia dla
narodu palestyńskiego
z okazji Dnia
Jerozolimy.
Teheran,
13 marca 2026 r.

Prezydent Karol Nawrocki zawetował ustawę o SAFE. Potwierdził tym, że jest marionetką prezesa Kaczyńskiego. Takiego zwierzchnika sił zbrojnych, który by jawnie działał na szkodę wojska, jeszcze nie było.

Rozdano Orły, Polskie Nagrody Filmowe. Pięć zdobył „Dom dobry” Wojciecha Smarzowskiego: jako film roku, za reżyserię, muzykę, najlepszą główną rolę kobiecą (Agata Turkot) i główną rolę męską (Tomasz Schuchardt). Zwycięzcą plebiscytu publiczności zostali „Ministranci” Piotra Domalewskiego. Orła za osiągnięcia życia odebrała Krystyna Janda.

Magazyn „Press”, którego pierwszy numer ukazał się 15 lutego 1996 r., przeżył bardzo trudne 30 lat w dobrej formie. Lepszej niż wiele tytułów na rynku mediów. **Twórcą pisma jest Andrzej Skworz.** „Press” to odważne i wnikliwe dziennikarstwo, które pokazuje świat mediów bez osłony. Warto mieć w bibliotece 301 numerów „Press”. **Gratulujemy!**

Ceny ropy naftowej po ataku Izraela i USA na Iran biją kolejne rekordy, przekraczając 100 dol. za baryłkę ropy Brent.

Przemysław Czarnek, kandydat PiS na premiera, miał na starcie tak ekstremalne wystąpienie, że Radosław Sikorski uznał go za dobrego kandydata na premiera... Afganistanu.

Michał Przedlacki, reporter magazynu „Superwizjer” TVN, został laureatem **Nagrody Radia ZET im. Andrzeja Wojciechowskiego.**

Sejm wybrał sześcioro nowych sędziów Trybunału

Konstytucyjnego. To sędzia Sądu Okręgowego w Katowicach **dr Krystian Markiewicz**, profesor Polskiej Akademii Nauk **dr Maciej Taborowski**, profesor Uniwersytetu Warszawskiego **dr hab. Marcin Dziurda**, prezes Sądu Okręgowego w Opolu **sędzia Anna Korwin-Piotrowska**, **dr Magdalena Bentkowska** z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej i profesor Uniwersytetu Śląskiego **dr hab. Dariusz Szostek.**

Miesięcznik „Odra” obchodzi 65-lecie. Założony i wydawany we Wrocławiu jest jednym z najważniejszych ogólnopolskich pism kulturalno-społecznych oraz forum ważnych debat i dyskusji.

Neosędzia Zbigniew Kapiński odrzucił wniosek prokuratury „o zbadanie spełnienia przez prezesa Sądu Najwyższego Zbigniewa Kapińskiego wymogów niezawisłości i bezstronności”. Wiemy, że w prawie obowiązuje zasada nemo iudex in causa sua (nikt nie może być sędzią we własnej sprawie). Okazuje się, że neosędzia Kapiński kpi sobie z tego.

Decyzją Prezydium Sejmu Zbigniew Ziobro, wiceprezes PiS, nie ma wreszcie diety parlamentarnej, a uposażenie parlamentarne ma obniżone do 1350 zł brutto.

Niemal 900 tys. Polaków pracuje mimo osiągnięcia wieku emerytalnego. To prawie 5% wszystkich pracujących w Polsce.

Według magazynu „Forbes” najbogatszym Polakiem jest **Michał Sołowow** (27,65 mld zł). By się znaleźć w pierwszej setce, trzeba mieć przynajmniej 1,3 mld zł.

PRZEBŁYSKI

Apel Izby Wydawców Prasy

Izba, do której należy także „Przeгляд”, nieustannie o coś prosi Martę Cienkowską, ministkę kultury. Ta w obietnicach jest prawdziwą królową. Gorzej z realizacją. Od 1 stycznia miała być nowelizacja rozporządzenia poprawiającego finansowanie kultury bez obciążania budżetu państwa. Chodzi o tzw. czyste nośniki i wprowadzenie do wykazu urządzeń objętych opłatą: komputerów, smartfonów, telewizorów i tabletów. Cienkowska nie zdążyła z podpisem. Zarobiona jest. A precyzyjniej – nieobecna w ministerstwie, bo kocha podróże, zwłaszcza zagraniczne. 27 wyjazdów, m.in. do Australii, Zjednoczonych Emiratów Arabskich, Japonii, Uzbekistanu i na Maltę. Lista jest zresztą niepełna.

Standardy Opolskiej

Taki numer mógł wykreślić tylko on. Tomasz Sygut, dyrektor TVP w nieustającej likwidacji. Nominat PO, ręcznie zarządzający TVP Info. Robi to, na co mu pozwalają polityczni patroni. Ciekawe, który kazał wysłać do Sejmu Karolinę Opolską. Autorka książki „Teoria spisku, czyli prawdziwa historia świata” zamieściła w niej przypisy o pozycjach, które w ogóle nie istnieją. W ten sposób skandalistka Opolska w listopadzie i grudniu ub.r. stała się antybohaterką mediów. Ale nie w TVP Info.

Dzięki Sygutowi była cały czas na wizji. Prawdziwy wzór zaufania publicznego. W TVP Info odpytywała polityków z rzetelności i wiarygodności. Zasłużyła więc na nowy program – „Sejm Opolskiej”. Bardzo tam pasuje do Goska, Mateckiego, Ozdoby i Kowalskiego.

Łaskawość sądów biskupich

Kościół katolicki nie uznaje rozwodów. Po ślubie kościelnym ma być dostownie, „że cię nie opuszczę aż do śmierci”. Ma być. Ale coraz więcej małżeństw kościelnych jest wymazywanych z rejestru gumką myszką. Do sądów kościelnych trafia rocznie ok. 5 tys. wniosków o stwierdzenie nieważności małżeństwa. W 2020 r. wydano 2813 decyzji pozytywnych. Najwięcej zadowolonych z tej łaskawości było w Sądzie Metropolitalnym w Przemyślu (ok. 94%), Sądzie Biskupim Diecezji Sosnowieckiej (ok. 92%) i Sądzie Biskupim Diecezji Etckiej (ok. 91%). Są już tacy, którzy chcą unieważnienia także tego drugiego małżeństwa kościelnego. I nie są bez szans.

Weto i azyl

Jerzy Bralczyk

Zrządzenia i zrządzenia

Kiedy uczymy się w młodości, a i później, nowych słów, to ich znaczeniom towarzyszą zazwyczaj konotacje. Już jako dzieci chcemy wiedzieć, czy coś jest dobre, czy złe, cacy czy be. Obce słowa, które poznajemy, ucząc się historii w szkole, mają też ten wymiar – mówi się nam, czy to, co się tak nazywa, jest lub było dla nas dobre. I uczono nas, że weto, czyli szlacheckie „nie pozwalam”, szkodziło sejmowi, gdy chciał dobrze, przeszkadzało ustawom, było przejawem sarmackiego wicherzycielstwa, a często wynikiem korupcji. A że szlachta uważała je za prawnie sankcjonowaną „żrenicę wolności”, tym gorzej. Liberum veto, „wolne nie pozwalam”, było szkodliwe, to z historii zapamiętaliśmy i już.

Azyl natomiast był raczej dobry. Uczyliśmy się tego słowa często razem z wiadomościami o represjach lub nieokietnanych tumultach i postrzegaliśmy azyl nie tyle jako miejsce ucieczki przestępcy przed prawem, ile jako schronienie przed prześladowaniami, a te z definicji są niedobre. Do tego stopnia lubiliśmy azyl, że mówiliśmy tak na bezpieczne miejsce, gdzie się nie przeszkadza – i sami takich

azyłów szukaliśmy, jako schronienia przed niewygodami świata.

Weto i azyl coś łączy. Oba zdają się wnosić element nieostateczności, dający poczucie jakiegoś wybiegu, uniku, myku. Już coś postanowione, a tu weto. Już zapadł wyrok, a tu azyl. Jak biała chusta na szafocie, jak „zamawiam” w grze w chowanego. Dla wielu ma to urok, że w tym ogródku gąska nie daje się złapać.

Ale instytucjonalizacja prawnej nieostateczności, dająca szczególne poczucie bezpieczeństwa w sytuacji już zdawącej się ustalonej, łączy się z niezbyt społecznie pożądaną chwiejnością prawa. I dziś może czasem powodować wątpliwość skuteczności tego, czego skuteczność przecież także poczuciu bezpieczeństwa służy. Bo po co coś ustalać czy wyrokować, jak to można odkręcić albo uczynić nieważnym? Widzimy ten piasek do sypania w tryby, ten kij pasujący do szprych, i może się odechcieć...

A jak jeszcze dodamy prawo łaski, które to słowo także brzmi łaskawie i niezwykle miło... ■